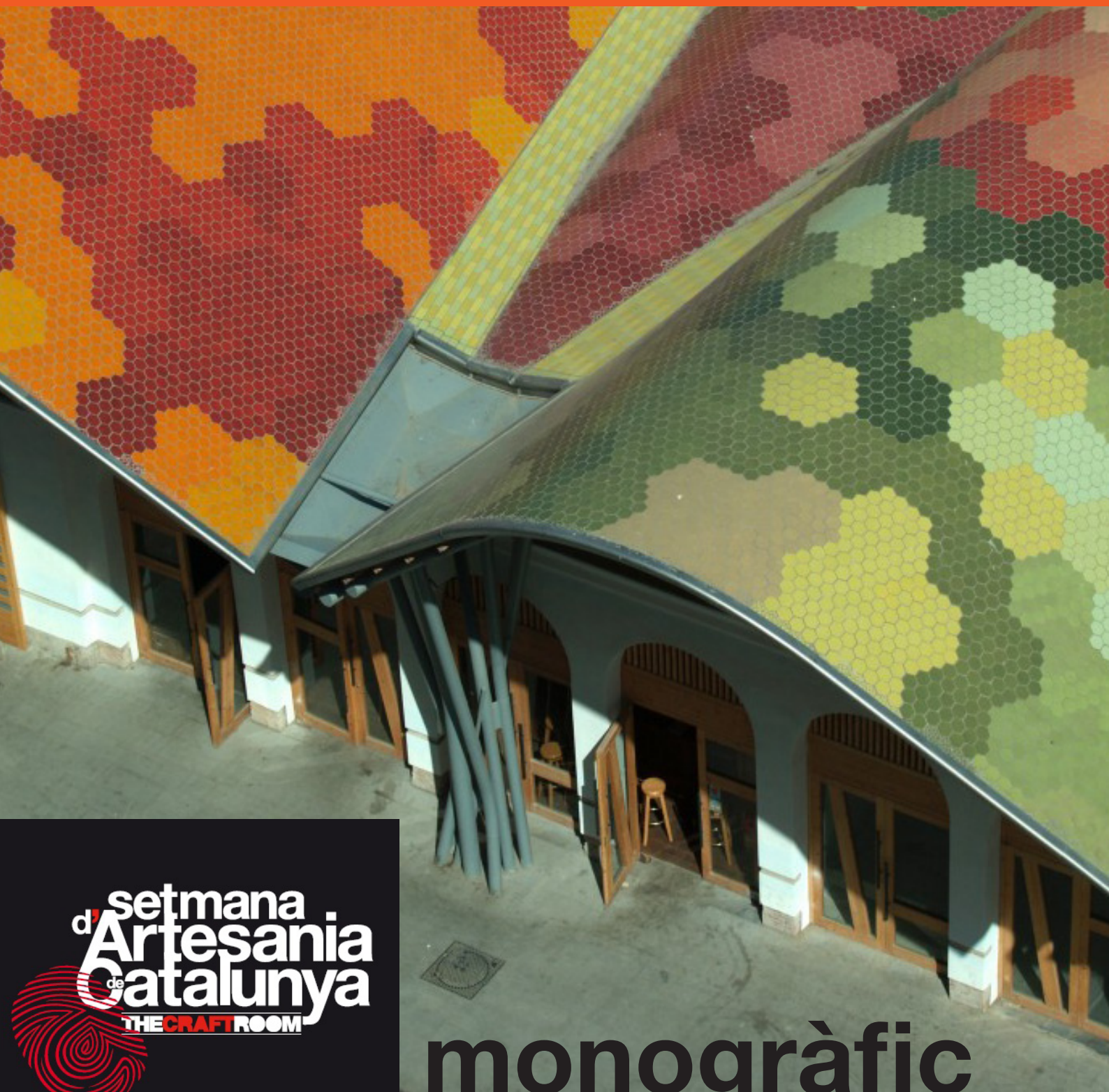

especial

novembre 2012

comerç.cat

Revista de Comerç i serveis, Artesania i Moda de Catalunya

setmana
d'Artesania
de Catalunya
THE CRAFTROOM

monogràfic

Índex

Presentació Miquel Rodríguez	3
L'artesania, aquesta gran desconeguda	4
Entrevista Nina Pawlowsky	10
Reconeixement institucional als mestres artesans	12
En la recerca de la vocació artesanal	14
Notícies The Craftroom	16
Una professió de futur	18
L'argent de les estrelles, al Centre d'Artesania Catalunya	22
OFF Setmana. Expositors The Craftroom	23

Comerç.cat
www.comerç.cat

Edita:
© Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació
Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya (CCAM)
C. Provença, 339
08037 Barcelona
Tel. 93 484 99 99
ccam@gencat.cat
www.ccam.cat

Consell de redacció:
Josep Maria Recasens, Diego L. Callejón, Miquel Rodríguez, Esther Márquez i Enric Ballber.

Coordina:
Unitat de Comunicació i Premsa del CCAM

Realitza:
Fair Play Agència de Comunicació, SL

ISSN: 2014-7376

Publicació monògrfica especial Setmana d'Artesania de Catalunya.

Fotografia de portada: Teulada del Mercat de Santa Caterina, Barcelona. Projecte de l'estudi Miralles-Tagliabue i executat pel mestre artesà ceramista Toni Cumella.

El Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya no participa necessàriament de les opinions manifestades en els articles de les entitats o persones que hi col·laboren.

Barcelona, novembre de 2012

Artesania catalana en el seu estat més pur

Des del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya (CCAM), mitjançant l'Àrea d'Artesania, treballem per reforçar el desenvolupament professional del sector artesà a Catalunya i millorar la comercialització de productes de les nostres empreses artesanes. També som conscients de la funció social del sector i de la necessitat d'impulsar actuacions orientades a enfortir el reconeixement social i a preservar-ne el valor patrimonial.

Després de l'èxit assolit l'any passat amb motiu dels actes commemoratius del 25è aniversari del Centre d'Artesania Catalunya, el CCAM ha volgut institucionalitzar una setmana dedicada al sector, apropant d'aquesta manera l'artesania a la societat i creant un punt de trobada professional per a la venda i comercialització dels productes artesans.

Una Setmana que comença amb l'acte institucional de lliurament dels Diplomes dels Mestres Artesans i que dona el tret de sortida a un calendari ple d'activitats paral·leles. Perquè, més enllà del sentit comercial de la Setmana, volem que sigui un esdeveniment obert al públic en general, amb un fort caràcter lúdic i festiu coincidint amb la proximitat de les festes de Nadal.

«Volem que la Setmana d'Artesania de Catalunya sigui un esdeveniment obert al públic en general, amb un fort caràcter lúdic i festiu coincidint amb la proximitat de les festes de Nadal»

Tornant al vessant més comercial, la Setmana clourà amb la celebració de la fira The Craftroom, que volem consolidar com el gran aparador de l'artesania catalana. La fira comptarà amb la participació de gairebé un centenar d'empreses de casa nostra i de l'Estat espanyol, així com amb Finlàndia com a país convidat, amb la voluntat de donar projecció internacional al sector. The Craftroom disposarà d'una àmplia proposta d'activitats adreçades al públic en general i als més petits, amb tallers infantils i demostracions d'oficis. Les escoles d'arts i oficis de Catalunya també tindran el seu protagonisme en la Setmana, i mostraran els seus treballs a professionals i públic en general.

Hi sou tots convidats!

Miquel Rodríguez

Gerent del Consorci de Comerç, Artesania i Moda

Restauració de l'Hospital de Sant Pau. Participació del mestre artesà ceramista Toni Cumella

L'artesanía, aquesta gran desconeguda

Tot i que l'artesanía a Catalunya és un sector important qualitativament i present, en més o menys mesura, en tots els àmbits de la nostra societat, els professionals i els actors relacionats es troben davant un mur pel que fa al reconeixement de la seva tasca. Xavier Villas, cap de l'Àrea d'Artesanía del CCAM, ens explica els motius d'aquest elevat desconeixement i les principals iniciatives que pretenen retornar l'artesanía al lloc que li correspon, com és el cas de la Setmana d'Artesanía de Catalunya

L'empremta que l'artesania catalana deixa avui dia en la nostra societat és molt més evident del que ens pensem. Contínuament trobem exemples d'actuacions d'empreses artesanes en diferents àmbits productius i creatius de la societat però, en canvi, no obtenen el ressò social i mediàtic que es mereixen.

Aquesta empremta la trobem inclús en obres tan emblemàtiques de Barcelona com el Gran Teatre del Liceu, la reconstrucció del qual va comptar amb una gran quantitat d'artesans de diferents oficis (enguixadors, forjadors, tapissers, pintors, etc.); el Palau de la Música, que en l'ampliació van participar vitrallers, escultors i ceramistes, entre d'altres; o inclús la Sagrada Família, en la qual hi participen també dauradors, picapedrers, fonedors o fusters.

Un sector que, tot i que no té prou visibilitat al nostre país, compta amb un gran reconeixement internacional, trobant a qualsevol ciutat d'Espanya i d'arreu del món nombroses obres i treballs dels nostres artesans als quals han vingut a buscar per la seva excel·lència en el domini i en l'execució de l'ofici.

¿Quines són llavors les causes per les quals aquestes grans obres, aquests grans treballs, que en altres llocs serien reconegudes i exalçades, aquí no tenen l'atenció ni el reconeixement que haurien de tenir?

Xavier Villas, cap de l'Àrea d'Artesia del CCAM, destaca com a una de les causes principals la diversitat i heterogeneïtat que representa en si mateixa l'artesania: "Es tracta de molts oficis, de moltes matèries

Aportacions de l'artesania en obres emblemàtiques i objectes quotidians

- Reconstrucció del Gran Teatre del Liceu després de l'incendi de 1994: amb enguixadors, forjadors, marqueters, tapissers, dauradors, fonedors, cadiraïres, modelistes i pintors.
- Ampliació del Palau de la Música: amb vitrallers, escultors, mosaïcistes, ceramistes, estucadors, vidriers i forjadors.
- Construcció de la Sagrada Família: amb escultors, picapedrers, vitrallers, modelistes, fonedors, dauradors, fusters i ferrers.
- Restauració del patrimoni modernista a Barcelona (Parc Güell, Hospital de Sant Pau, Casa Batlló...): amb ceramistes, modelistes i mosaïcistes.
- Teulada de ceràmica en la nova construcció del Mercat de Santa Caterina: amb ceramistes i modelistes.
- Jardins de Diagonal Mar: amb artesans de fibres naturals.
- Vaixelles d'El Bulli i del Racó de Can Fabes: amb vidriers i ceramistes.
- Vestits i escenografia del Liceu, teatres i companyies d'espectacles reconegudes mundialment: amb figurinistes, modistes i cosidores, sastres i postissers (perruques).
- Orgues de gran quantitat de catedrals i esglésies d'arreu del món: amb orgueners.
- Instruments musicals de primer nivell per a les orquestres més reputades: amb lutiers, afinadors i constructors d'instruments de corda i de vent.
- Ortopèdia a mida: amb sabaters ortopedes.
- Imatgeria de la festa (gegants, capgrossos...): amb escultors i constructors de figures.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix, diferents oficis artesans: forjadors, còdols feltre (Mercè Puig), joies (Enric Majoral), Teixidors, vidre (Luesma Vega) i espelmes (Cerabella).

L'artesania està recuperant poc a poc la seva posició en els darrers anys: “La gent comença a estar cansada de trobar sempre els mateixos objectes i veure les mateixes coses en qualsevol indret del país i del món, amb unes qualitats de vegades dubtoses”, assegura Villas

primeres, de moltes tècniques i de diversos universos d'actuació; l'artesania té una transversalitat tan gran, en tants àmbits i tan diversos, que pot provocar que la seva presència quedi diluïda”. Aquesta transversalitat fa que hi sigui present tant en els àmbits de la cultura i de l'empresa com en el dels objectes quotidians (productes per a la casa, la cuina, la taula...), en el propi món de les persones (complements de moda, joieria...) o en l'arquitectura, la decoració, l'interiorisme i el paisatge urbà. “Aquesta riquesa de diversitat pot arribar a confondre la societat sobre la percepció del que ella entén per artesania”, assegura Villas.

Les conseqüències de la revolució industrial

Una altra de les causes d'aquesta manca de reconeixement correspondria al motiu ancestral de la revolució industrial, que “va convertir el disseny industrial i en sèrie en objectes gairebé divins, passant a considerar

l'ofici artesà com una cosa anacrònica i poc desitjable per improductiva”. La posterior revolució tecnològica, en la qual ens trobem immersos, ha propiciat, a més, que “els canvis que es produeixen en l'actualitat, que se succeeixen a una velocitat de vertigen, no ens permetin ni tan sols gaudir de les millores inherents que porten aquests canvis, essent la immediatesa el principal valor”.

També Villas justifica aquest desinterès per l'artesania per “la presència d'algunes fires mal anomenades ‘d'artesania’, en les quals s'hi pot trobar de tot menys artesania de veritat, fet que contribueix no només al desinterès per aquests oficis sinó a la minusvaloració de la seva tasca”.

Finalment, el cap d'Artesania destaca que “es podria explicar també per una pèrdua d'identitat de la mateixa artesania, una pèrdua històrica de la seva posició en la societat, de no saber on encaixar i intentar, algunes vegades de manera desafortunada,

L'artesanía, en xifres

3.000

**artesans
en actiu**

14

**territoris
Oficis Singulares**

38

**associacions i
gremis**

90

**escoles de
formació d'oficis**

48

museus

26

**fires monogràfiques
d'artesanía**

I és que el sector artesà català, tot i representar un sector petit quantitativament, és molt gran qualitativament. Compta avui dia amb 3.000 artesans en actiu amb el carnet d'artesà emès per la Generalitat de Catalunya, que reconeix i acredita el domini de l'ofici de la persona posseïdora. Es tracta de microempreses majoritàriament unipersonals, si bé un 36% dóna feina a dos o més treballadors. A més, un total de 14 territoris de Catalunya són reconeguts com a zona d'Oficis Singulares i el sector disposa de 38 associacions i gremis, 90 escoles de formació d'oficis artístics (reglada i no reglada), 48 museus i 26 fires monogràfiques d'artesanía.

La recerca del protagonisme

L'artesanía catalana es troba en l'actualitat present en tots els àmbits de la societat, no només en els més

de trobar-hi aquest encaix per la via de la reducció de la qualitat, la creativitat i el preu, banalitzant el treball, coneixement i bon fer que l'artesanía representava i representa”.

Revalorització de l'artesanía

Tot i així, és precisament aquesta producció industrial massificada i la globalització, que en un primer moment va frenar la producció artesanal, la que està fent a l'artesanía recuperar poc a poc la seva posició en els darrers anys. “La gent comença a estar cansada de trobar sempre els mateixos objectes i veure les mateixes coses en qualsevol indret del país i del món, amb unes qualitats de vegades dubtoses”, assegura Villas.

D'altra banda, la conscienciació social sobre el mediambient, sobre l'impacte del creixement descontrolat i el consegüent esgotament de recursos també està possibilitant aquest retorn cap al producte local, proper, valorant atributs de l'artesanía com la sostenibilitat, el reciclatge, el consum responsable o l'ecologia. Tot i que aquesta tendència és més clara en l'alimentació, amb la traçabilitat i els productes de quilòmetre zero, també es comença a fer palès en els objectes i serveis artesans que ens envolten.

“La realitat és que els nostres artesans són, cada vegada més, buscats i contractats pels millors professionals

de diferents especialitats, per donar solucions a dissenys, projectes o idees que han desenvolupat, actuació que realitzen amb una gran professionalitat i coneixement de l'ofici i de la matèria”, explica Villas.

Raül Torrent

Raül Torrent

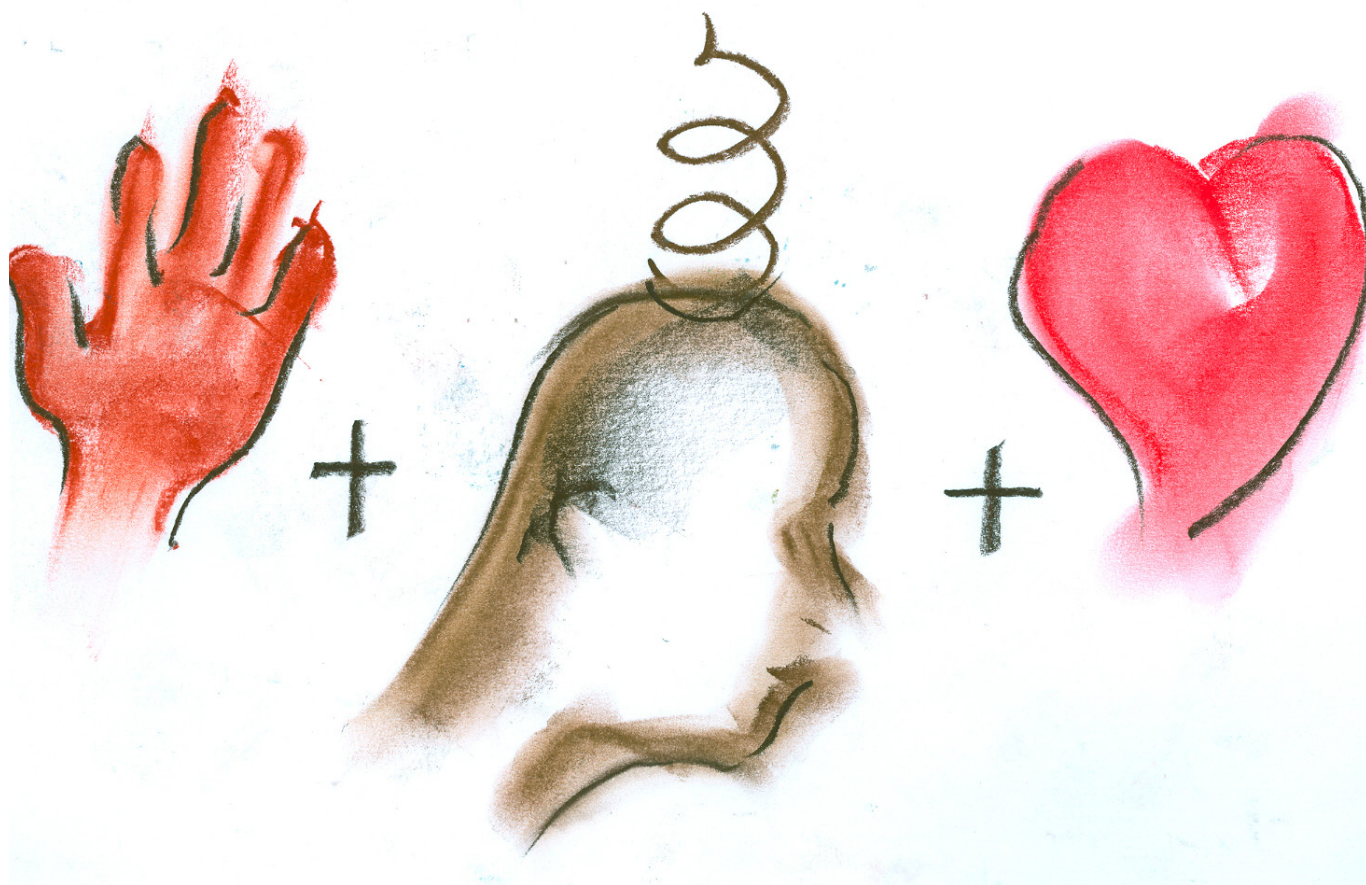

Raül Torrent

Oriol Casanovas

D'esquerra a dreta i de dalt a baix, diferents objectes artesans: Isidre Magre, fruiter alabastre Sarraí; Rogença, oliera ceràmica La Bisbal; ArtPauma, estalvis pauma Terres de l'Ebre; Sambola, ceràmica negra Verdú.

Infografia del concepte d'artesanía. Artesanía: tradició + innovació.

quotidians sinó també en les grans obres internacionals. Tanmateix, segueix sent un sector desconegut per a l'opinió pública.

“Ens trobem que, al final, la figura i el treball de l'artesà queda enfosquit o amagat pel nom o el prestigi social del gran projectista o el gran dissenyador que hi ha darrera de l'obra, quan sense la participació de l'artesà el projecte, idea o genialitat no hauria estat possible”, argumenta el responsable d'artesanía del CCAM: “¿Quantes vegades hem vist grans obres d'aquest o altre arquitecte, dissenyador, restaurador, etc., els projectes dels quals han estat posats en primera línia pels mitjans de comunicació i han rebut l'admiració social? Moltíssimes. ¿I en quants d'aquests projectes la participació d'un artesà ha estat essencial, imprescindible per garantir la seva realització i l'èxit? En una bona majoria”.

“Estem parlant, per tant, d'intentar canviar el concepte d'artesanía que té majoritàriament la societat, d'un producte quotidià fet a mà, per un concepte molt més ambiciós i més adequat a la realitat: un sector present en tots els àmbits i símbol identitari de Catalunya per la qualitat, la internacionalitat i la transversalitat”, conclou Villas.

Iniciatives del CCAM

En aquest sentit, des de l'Àrea d'Artesanía del Consorci de Comerç, Artesanía i Moda de Catalunya s'està treballant en diferents àmbits per millorar aquesta visibilitat, per tal d'assolir els objectius de reforçar el desenvolupament professional del sector artesanal i de promoure la comercialització de productes de les empreses artesanes, així com d'incrementar el prestigi de l'artesanía en la societat, mitjançant diverses acci-

ons que permetin difondre els valors culturals i socials de l'artesanía.

La 1a Setmana d'Artesanía de Catalunya, que es du a terme del 26 de novembre al 2 de desembre, n'és un clar exemple. Al llarg de tota aquesta setmana es desenvoluparan diverses activitats, amb la finalitat de fomentar la presència i el coneixement tant a Catalunya com a l'exterior del sector de l'artesanía catalana. El lliurament dels Diplomes de Mestre Artesà que posen el punt de partida a la setmana, els tallers infantils al Centre d'Artesanía Catalunya i la gran mostra d'exposició i venda de productes artesans catalans a la Fira de Montjuïc, The Craftroom, són algunes de les propostes que es duren a terme.

Una altra de les iniciatives que pretenen reforçar el sector és el projecte Emprems de Catalunya, una marca registrada d'artesanía que identifica

i distingeix productes artesans de Catalunya els quals, mitjançant una mirada d'identitat i de contemporaneïtat, transmeten els valors del país a través d'elements vinculats a l'art, la cultura, la història, la tradició, l'arquitectura, el paisatge i els costums populars que ens són propis.

La distinció dels productes amb una marca artesana catalana permet, tant als ciutadans catalans com a les desenes de milions de turistes que cada any ens visiten, gaudir i endur-se una imatge real i garantida del país, amb un punt de venda a les instal·lacions del Centre d'Artesania de Catalunya, així com d'altres arreu del territori.

Els nostres oficis

Com a exemple de projectes que treballen transversalment per millorar la contemporaneïtat dels productes artesans i la seva projecció en el mercat, existeix Oficis Singulares, que reconeix la identitat d'alguns oficis que ens són propis, és a dir, oficis i productes únics i molt vinculats a

la població o demarcació dels quals són originals.

Els Oficis Singulares de Catalunya estan relacionats amb el territori, el procediment i el producte. Depenen del medi geogràfic on es realitza l'extracció de la matèria primera, la transformació i l'elaboració del producte final.

Mitjançant el diàleg i la col·laboració entre dissenyadors i artesans del territori, buscant sinèrgies que potenciïn les seves capacitats, s'aconsegueix desenvolupar productes contemporanis amb projecció en el mercat mitjançant tècniques tradicionals.

D'altra banda, el sector compta des de l'any 2001 amb la FAAOC, la Federació d'Associacions d'Artesans d'Ofici de Catalunya que agrupa les principals associacions i gremis sectorials i territorials (19 en l'actua-

litat) i que representen els interessos d'al voltant d'un miler d'empreses artesanes.

D'entre les nombroses activitats que l'entitat realitza amb l'objectiu de ser la veu del sector davant l'Administració i l'opinió pública, cal destacar la potenciació del coneixement dels diferents oficis del nostre territori amb la creació d'un canal a Youtube, que mostra arreu del món la qualitat i diversitat catalana en aquest àmbit i que ja compta amb un total de 55 canals catalans sobre artesania referenciats.

L'artesania a Catalunya, doncs, reclama el seu paper i té molt a dir en la nostra societat. Per a Villas, "donar-li veu i potenciar el seu prestigi i la seva visibilitat és una necessitat i un repte inel·ludible, i aconseguir-ho ens enriquirà com a persones i ens farà més grans com a país". ■

La Setmana d'Artesania de Catalunya neix amb la finalitat de fomentar la presència i el coneixement tant a Catalunya com a l'exterior del sector de l'artesania catalana. El CCAM i la FAAOC són les dues entitats impulsores de la iniciativa

L'artesania, contra l'exclusió social i la desocupació de territori

L'artesania és també una eina en la reinserció social i laboral de col·lectius amb dificultats. Per exemple, trobem la realització de tallers per part del CIRE (Centre d'Iniciatives per a la Reinserció – Departament de Justícia), que es duen a terme a les instal·lacions dels centres penitenciaris amb l'objectiu que els interns aprenguin un ofici i puguin obtenir una professió.

D'altra banda, trobem exemples de tallers que treballen amb persones amb discapacitats les quals, gràcies a l'artesania, aprenen un ofici i disposen d'un lloc de treball, reforçant així la seva autonomia.

Però la revitalització de l'ofici artesà no només obté beneficis socials, sinó també territorials. Aquest resorgiment de l'ofici artesà està contribuint a fixar la població en els seus llocs d'origen, mitjançant les escoles d'arts i oficis que hi ha arreu del país; i, tot i que en algunes ocasions es formen a les principals ciutats catalanes, la tendència més habitual és que aquests professionals tornin al seu municipi a exercir, potenciant l'arrelament de les persones en el territori.

« Si volem tenir barreters del nivell d'Anglaterra o els EUA, cal crear escoles pròpies d'oficis »

D'on li ve l'interès pels barrets?

De petita m'agradava molt disfressar-me. La meva padrina era ballarina d'origen rus i, tot i que ja no exercia, ens divertíem posant-nos tota mena de vestits i barrets. Posteriorment vaig estudiar escenografia a l'Institut del Teatre i em va començar a interessar tot el tema de la barreteria.

La meua curiositat va anar en augment amb una petita col·lecció de barrets antics que vaig adquirir, malgrat que estaven danyats. Els obria, aixecava folres per mirar quin material hi havia dins... era tot un món sorprenent. Fil·ferros, espart, entreteles, la manera de compondre les peces, les costures... era una cosa que em fascinava.

Com va aprendre l'ofici de barretera?

He estat bastant autodidacta, perquè vivint a Barcelona tampoc tenia més remei. ¿De qui podia aprendre si no hi havia tallers ni escoles?

En la meua altra professió, la de figurinista, buscàvem per a una obra de teatre un barret i vam anar al carrer del Carme, on hi havia una botiga en liquidació que es deia Salvat. D'allà vam sortir no només amb els barrets que necessitàvem per a l'obra sinó que vam arribar a un acord amb els propietaris i ens vam quedar totes les seves eines i motlles, que volien llançar al contenidor. El senyor Salvat em va donar quatre classes de com funcionaven, i aquí va començar tot.

Més endavant, vaig aconseguir una beca del Ministeri d'Indústria per anar tres mesos a Londres, però resulta que a l'acadèmia que em van portar sabia més que els professors. Alhora,

Nina Pawlowsky

Barretera

Porta més de 20 anys dissenyant i confeccionant barrets únics i originals. Autodidacta a la força, “perquè a Barcelona no hi havia manera d'aprendre l'ofici”, va haver de viatjar a Londres i Nova York per formar-se amb els barreters més importants del món. Ara és ella qui transmet tots els seus coneixements a noves generacions, tot i que “amb una classe a la setmana és impossible que surtin barreters de prestigi”. La seva intenció és crear una escola per evitar que es perdi el seu ofici.

realitzava cursos els caps de setmana i em va sorgir l'oportunitat d'aprendre de Gilly Forge, qui dissenyava tots els barrets per a les dones que acompanyaven la reina mare del Regne Unit en tots els seus esdeveniments. També vaig tenir la sort d'estar dos mesos al taller d'un barreter tan reconegut com Stephen Jones, una experiència irrepetible.

Anys més tard, a Nova York, vaig poder formar-me amb Lola Ehrlich. Durant aquest viatge vaig adquirir màquines antigues que eren impossibles d'aconseguir a Europa.

Quins tipus d'encàrrecs li solen fer?

D'una banda, tinc encàrrecs del món del teatre i de l'espectacle, que acostumen a ser reproduccions, tot i que sempre acabo donant-li un toc més personal. Altres vegades sí que he tingut la possibilitat de realitzar creacions més modernes. El millor de les reproduccions per a les obres de teatre és que et permet jugar amb plomes, flors i d'altres complements.

En canvi, els encàrrecs de moda s'han reduït molt. La gent, per a esdeveniments com casaments, prefereix en general anar a botigues i provar-se diferents models. Per sort, existeixen aquests establiments pensats per vendre la nostra producció.

Des del 2005 es celebra cada any la "Passejada amb barret", un esdeveniment cultural popular que convida a tothom qui vulgui a passejar-se pel centre de Barcelona amb aquest complement. Com va néixer la idea?

A Nova York organitzen cada any l'Easter Parade i em va deixar parada que aquest festival, en què hi ha tot tipus de parades, el més característic és que la gent porta barrets i amb motius molt diversos, fins i tot amb ous de Pasqua.

A diferència del que hem organitzat aquí, allà fins i tot tanquen una part de la Cinquena Avinguda i, paral·lelament a aquest festival, les botigues i els grans magatzems organitzen la setmana del barret de palla, que és com un canvi de temporada en què la gent comença a sortir de nou al carrer en arribar la primavera.

Celebració de la "Passejada amb barret" (Fotografia: Xavier Borràs).

Amb els anys vaig conèixer a Cristina de Prada, amb qui vaig decidir organitzar aquest esdeveniment. La primera edició va finalitzar amb la participació de 100 persones, però a la darrera edició, la vuitena, s'han superat ja les 600 persones. El meu somni és que aquest acte es quedi a l'agenda de la ciutat, tot i que per a això encara em queden anys d'impuls a nivell personal.

¿Per què els barrets no estan tan estesos a Catalunya com a d'altres països d'Europa o a Espanya?

Hi ha un component de vergonya molt important. A mi el que m'agrada és veure com va vestida la gent de forma diferent i, mentre es sentin feliços, no sé quin és el problema. Aquí hi ha un constrenyiment d'anar senzills, de no cridar l'atenció, i a la gent li costa portar complements no tan comuns com els barrets. En altres zones com el País Basc s'acostuma a portar molts barrets per la pluja, així com en el centre d'Espanya, pel fred que fa. I al sud, a les cerimònies, totes les convidades porten capells de còctel.

Des de fa anys també es dedica a l'ensenyament en el disseny i en la realització de barrets. ¿La falta de mestres quan va començar l'ha fet voler ara transmetre els seus coneixements a noves generacions?

Sí, i també és una forma que no es perdi l'ofici en el temps. Em donava ràbia que no hi hagués cap manera

d'aprendre'l aquí, que no existissin escoles. Tot això em va portar a ensenyar els altres. Ara continuo impartint classes, però la meua idea és anar més enllà i crear una escola pròpia.

El que sempre explico als alumnes és que a Nova York són cinc anys d'aprenentatge, que a Anglaterra són tres de formació general de moda i dos més d'especialització en barreteria... i que aquí, amb una classe a la setmana, no es pot pretendre que surtin barreters com Stephen Jones o Philip Treacy. El meu objectiu és aconseguir que en el futur puguin sorgir també barreters d'aquest nivell aquí.

Per acabar, ¿quin futur li veu a l'artesanía i la barreteria a Catalunya?

Les bases d'alguns oficis continuen sent similars a com es feien anys enrere, però és evident que hi ha una sèrie d'avenços pel que fa a maneres de treballar. De totes maneres, l'artesanía es resumeix en què tenim les nostres mans i el nostre cap per exercir, és la base de tot ofici.

Al nostre país no s'ha transmès la satisfacció que suposa produir quelcom que és útil i interessant per als altres. El que s'ha de fer és sumar, i en barreteria ha d'entrar gent que faci joies o les agulles que suporten els barrets. En definitiva, intercanvis que millorin el producte final. ■

Lliurament dels Diplomes de Mestre Artesà 2011

Reconeixement institucional als mestres artesans

El Departament d'Empresa i Ocupació ha distingit amb el Diploma de Mestre Artesà 19 artesans catalans, en un acte celebrat el dilluns 26 de novembre al Palau de la Generalitat i presidit per Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya. El lliurament dels diplomes ha obert el calendari d'actes de la Setmana d'Artesania de Catalunya.

Amb aquestes distincions, el departament —mitjançant el CCAM— vol reconèixer la trajectòria professional dels artesans catalans i el seu mestratge. Per obtenir el Diploma de Mestre Artesà cal comptar amb una experiència de més de 15 anys de professió, i s'avaluen aspectes com la potenciació de l'ofici i la formació, així com la incorporació de disseny, innovació i creativitat al procés artesanal.

Com en edicions anteriors, els guardons compten amb la col·laboració directa de diversos tallers artesans. D'una banda, el paper en què s'han imprès els diplomes ha estat confeccionat per la mestra artesana Victòria Rabal, del Museu Molí Paperer de Capellades. Es tracta de paper fet a mà, a base de fibres de cotó i lli (250g/m²

blanc i barbes als quatre costats), en el qual apareix una marca a l'aigua de l'escut de la Generalitat ampliat, en forma de filigrana.

D'altra banda, la insígnia que es lliura a cada guardonat acompanyant el diploma sorgeix d'un concurs que es realitza entre els alumnes de les escoles d'arts i oficis i de disseny de Catalunya que imparteixen un grau superior en joieria

i de l'escola del Col·legi de Joiers de Catalunya (JORG). En aquesta ocasió, el guanyador del concurs, que enguany ha celebrat la setena edició, ha estat l'alumne de joieria de l'Escola Municipal d'Art Arsenal, Guiu Rovira i Carbonés, per la creació de la insígnia anomenada pel seu autor "Trajectòria, per sintetitzar, mitjançant els acabats, les diferents etapes a la vida professional del Mestre Artesà". ■

El joier Vladimir Padullés, un dels guardonats.

Artesans distingits amb el Diploma de Mestre Artesà 2012

Sr. Albert Antonell i Ribatallada. Pessebrista. Per l'acurada tècnica de representació del paisatge, la transmissió de coneixements i la seva llarga trajectòria.

Sr. Emili Arbonés i Marquès. Baster. Per la seva llarga trajectòria i una extensa tasca divulgativa de l'ofici.

Sr. Ferran Brunet i Solanes. Picapedrer. Per l'excel·lent treball i coneixement de l'ofici i la seva participació en la restauració del patrimoni cultural del país.

Sr. Francesc Cujó i Mercé. Encastador. Per la seva extensa tasca divulgativa i formativa i l'activitat investigadora permanent.

Sr. Miquel Domènech i Masbernà. Ebenista i restaurador / conservador. Per l'excel·lent domini de l'ofici, l'experimentació amb peces històriques i la seva rigorositat en la restauració.

Sr. Joan Maria Garsot i Sans. Pessebrista. Pel seu profund coneixement de les tècniques tradicionals del pessebrisme i l'exploració de noves tècniques i nous materials.

Sra. Eva Jové i Vilà. Teixidora. Per la seva gran tasca de recerca i divulgació de l'ofici i per l'experimentació de patrons amb procediments no contaminants de la natura.

Sr. Josep Lacomba i Cots. Dissenyador, tèxtil. Per la seva trajectòria en el mestratge i l'extensa activitat professional en investigació i aplicacions tecnològiques avançades.

Sr. Carles Martí i Botella. Barreter. Per la seva tasca de recuperació del barret en la indumentària i el nivell de contemporaneïtat dels seus productes.

Sr. Alfons Tost i Solà. Florista. Per la seva llarga trajectòria formativa, l'excel·lent treball en muntatges efímers i de grans dimensions i la creació de disciplines i sistemàtiques de treball per afavorir l'aprenentatge de l'ofici.

Sr. Josep Matés i Porcel. Terrissaire. Per la recerca constant i recuperació de la ceràmica negra, la innovació en tècniques i el desenvolupament de projectes innovadors.

Sra. Conxita Menéndez i Garcia. Estampadora, tèxtils. Per la seva llarga trajectòria, l'experimentació i recerca de recursos alternatius i la utilització de nous espessants.

Sr. Vladimir Padullés i Ramos. Joier. Per la investigació en l'aplicació d'altres materials i elements d'inspiració i per la creativitat i disseny en la seva proposta de joieria.

Sra. Antònia Palau i Casañé. Ceramista. Per la seva trajectòria professional, amb investigació en cristal·litacions, i pels seus treballs amb minerals, esmalts i porcel·lanes.

Sr. Eduard Pey i Portabella. Joier. Per la seva excel·lència en la creació de les seves obres i per l'experimentació i investigació de nous materials per a nous usos en la joieria.

Sra. Elisabet Puig i Barral. Esmaltadora i joiera. Per la seva llarga trajectòria en el mestratge i per la seva activitat multidisciplinària, treballant diferents especialitats.

Sra. Franzina Raspall i Rubió. Restauradora, conservadora. Per la seva llarga i reconeguda trajectòria i l'extensa investigació duta a terme sobre l'obra de Jujol.

Sr. Francisco Ribas i Fàbrega. Forjador. Per la seva trajectòria amb profund domini de les tècniques i la transmissió de coneixements al seu fill, continuador del taller, i aprenents.

Sr. Jaume Soler i Rossell. Espardenyer. Per la seva experimentació amb materials i la incorporació de nous dissenys, convertint un producte tradicional en un d'ús quotidià.

Vladimir Padullés

Guardonat amb el Diploma Mestre Artesà 2012

¿Què suposa per a un artesà aconseguir aquest reconeixement?

M'ha fet molt feliç que, des de Foment de les Arts Decoratives, se'm proposés per a aquest diploma, i és un honor compartir el reconeixement amb artesans que donen valor i prestigi a aquests oficis.

L'han premiat per la investigació en l'aplicació d'altres materials a les seves creacions. ¿Com és aquest procés de recerca de nous materials?

Tot i que en el món de la joieria és habitual treballar només amb els metalls preciosos, no m'he tancat mai a buscar i treballar amb diferents materials que donin a les peces el complement de color, textura o altres qualitats que no trobem en els metalls.

¿Què caracteritzen les seves col·leccions?

Cada peça que faig m'interessa per l'objecte en si mateix, és posteriorment que en sortiran penjolls, arracades o anells. Però tot sorgeix d'una primera idea que m'atrau per alguna característica de volum, textura o forma. A partir d'aquest punt, l'objecte pot anar cap a una peça o una col·lecció.

Com veu l'artesania a Catalunya?

Està molt lligada al temps en què vivim actualment. Dóna valor a la proximitat i alhora és una oportunitat única d'ensenyar al món el que som. ■

En la recerca de la vocació artesanal

La Setmana d'Artesania de Catalunya potenciarà l'interès dels més menuts pels oficis amb la realització de diversos tallers infantils

Quin és el futur del meu ofici? A qui puc transmetre la meua experiència? Aquestes són algunes de les preguntes que l'artesà d'avui dia segurament es farà en algun moment. I és que, tal com assegura Miquel Rodríguez, gerent del CCAM, "la transmissió de coneixements de pares a fills en l'àmbit de l'artesania ja no és la principal via formativa del sector, com era l'habitual fins fa uns anys".

El principal problema amb el qual ens trobem, però, és que hi ha una manca de vocació artesanal entre els més menuts, "en gran part a causa del gran desconeixement del sector", assegura Rodríguez. "En l'actualitat, els joves artesans surten majoritàriament de les nombroses escoles d'art i disseny que

hi ha a Catalunya, en les quals s'ensenyen també oficis; es tracta de joves amb una inquietud per l'art, que descobrixen els oficis a través de les escoles i que decideixen anar per aquesta via", afegeix el gerent, que declara que "hem de canviar aquest sistema, hem d'aconseguir que existeixi una vocació inicial ja pels oficis i l'artesania".

Aquest és l'objectiu dels tallers infantils que han organitzat la Federació d'Associacions d'Artisans d'Ofici (FAAOC) i el CCAM en el marc de la Setmana d'Artesania de Catalunya. En aquest sentit, el Centre d'Artesania Catalunya acollirà, durant els matins del 27, 28 i 29 de novembre, un total d'11 tallers amb diferents escoles d'educació infantil, primària i secundària de tot

Catalunya, als quals assistiran un total de 385 nens. Uns tallers que es completaran amb els realitzats a la fira The Craftroom, dins l'espai FAAOC, i que permetran apropar l'artesania als més petits.

Els tallers treballaran el cuir, el vidre i el macramé

Tres empreses artesanes seran les encarregades de dur a terme aquests tallers al Centre d'Artesania Catalunya. D'una banda, l'artesana Sandra Quílez, responsable de l'empresa NQUART, dirigirà uns tallers, tant al centre com a The Craftroom, en els quals el tractament del cuir serà el protagonista, emprant diverses tècniques com el troquelat, el ferretejat o la pirogravació.

Per la seva banda, l'empresa Aventurina es posarà al capdavant dels tallers dedicats al treball del vidre. Nascuda de la inquietud de portar l'ofici del vidre a l'abast de tothom, Aventurina treballa en fer docència i difusió de totes les tècniques de treball d'aquest material,

tant les més ancestrals com els últims avenços tècnics i científics actuals com el *fusing* o vitrofusió, comptant amb els millors mestres artesans del país.

Finalment, els tallers de macramé estaran a càrrec de Marina Grafeuille. Aquesta artesana i artista dels nusos mostrarà als més menuts com crear les seves pròpies joies i complements només utilitzant les seves mans i una bona dosi d'imaginació.

Una forma de descobrir aquest món divertint-se

Sandra Quílez, l'artesana encarregada dels tallers de cuir, assegura que aquests tallers que organitza "són una molt bona activitat familiar i una manera que els nens puguin descobrir una forma de guanyar-se la vida treballant amb les seves mans i utilitzant la imaginació". "Els oficis s'estan perdent i és una bona manera d'aconseguir que perdurin", declara.

En aquest sentit, Miquel Rodríguez explica que els tallers "cerquen estimu-

lar un aspecte que, en els nens, és molt característic: la curiositat i les ganes d'aprendre, fet que propiciarà un interès futur per aquestes professions". En tallers anteriors, Quílez ja ho ha pogut comprovar: "Em fan moltes preguntes sobre la pell, de quins animals són, d'on surt... i nosaltres els responem que mai fem servir animals que no es mengin i que ja en la prehistòria s'utilitzava aquest material com a vestimenta o escut". "El fet d'emportar-se després un objecte fet per ells també els anima a interessar-se més per aquest món", afegeix Quílez, "queden molt satisfets i amb ganes de repetir".

Tant l'artesana com el gerent del CCAM coincideixen en afirmar que els tallers aporten d'altres valors per a l'infant, com per exemple apreciar els objectes fets a mà perquè veuen que no són fàcils de realitzar, treballar en equip i que "no només el mòbil i les videoconsolles són divertides, veuen que amb una corda o un tros de pell es poden fer coses molt creatives i entretingudes i, a sobre, sentir-se satisfets del resultat", conclou Rodríguez. ■

Sandra Quílez

NQUART, Tallers amb Cuir

¿Què es treballarà en els tallers que dirigeix al Centre d'Artesania Catalunya?

En el meu cas, treballarem la pell amb una tècnica de troquelat. I com estem en unes dates properes a la celebració del Nadal, farem uns guarniments per als arbres nadalencs.

¿En què consisteixen aquests guarniments?

Els nens hauran de fer diverses formes utilitzant vaqueta, és a dir, cuir de vaca, de diferents colors. Primer deixaran anar la seva imaginació creant boles, botes nadalenques, estels, cors, flors... en les quals després afegiran la pell a la part posterior perquè no caiguin aquestes figures, retallant el sobrant i afegint un cordó per poder penjar-ho a l'arbre.

¿I pel que fa als tallers de la fira The Craftroom?

En aquest cas utilitzarem dues tècniques diferents. En un taller, la tècnica del ferretejat permetrà crear un braçalet de pell de vaqueta, dissenyant el seu propi braçalet amb uns ferros figuratius que permetran donar forma d'animals, flors o el que desitgin.

En l'altre, un professional del grafit farà un dibuix en una pell de vaca sencera i els infants el pirogravaran amb una eina elèctrica que utilitzem els artesans del cuir, que crema i que permet fer aquests dibuixos a la pell. ■

L'artesana Sandra Quílez, en un dels seus tallers infantils.

The Craftroom, cloenda de la Setmana d'Artesania

Com a cloenda de les activitats que s'hauran desenvolupat des del dia 26 de novembre en el marc de la Setmana d'Artesania de Catalunya, els dies 30 de novembre i 1 i 2 de desembre tindrà lloc al Pavelló 8 del recinte firal de Montjuïc la fira The Craftroom.

The Craftroom acollirà una gran mostra d'exposició i venda de productes artesans catalans, que comptarà amb un centenar d'expositors de diferents sectors i oficis: complements de moda, joieria, articles per a la llar, objectes de regal i elements de decoració, entre d'altres. També cal destacar la presència de tallers artesans de Galícia. ■

Horaris de The Craftroom: divendres i dissabte, d'11 a 22 hores; diumenge, d'11 a 21 hores

Finlàndia, país convidat a la Setmana d'Artesania de Catalunya

El país nòrdic, un referent a Europa per la qualitat i contemporaneïtat de la seva artesanía, comptarà amb un estand propi a The Craftroom, on presentarà diverses propostes de productes artesans finlandesos, que aniran des de sabatilles de nit a vidre del disseny més contemporani. ■

Concurs al millor estand

Els expositors presents a la fira podran participar en un concurs al millor estand pel muntatge de presentació de productes.

Amb aquest certamen es vol promoure la qualitat i originalitat en la presentació expositiva dels participants que realitzin una tasca creativa i innovadora per aconseguir un bon impacte visual. La dotació dels premis són els següents: primer premi, retorn del 100% de la inscripció; segon premi, retorn del 50% de la inscripció; i tercer premi, retorn del 25% de la inscripció.

Com a criteris de decisió, el jurat valorarà l'excel·lència en el disseny dels estands, independentment de la tipologia, i la capacitat creativa i d'innovació per aprofitar els recursos dels quals disposen per crear una escenografia única i vinculada al món de les fires.

El jurat l'integren representants de la FAAOC (Federació d'Associacions d'Artesans d'Ofici de Catalunya) i de l'Àrea d'Artesania del CCAM. ■

Projecció audiovisual del món de l'artesanía catalana

En el marc de la fira The Craftroom, es projectaran diferents audiovisuals relacionats amb l'artesanía catalana, produïts per la FAAOC i pel CCAM. D'una banda, es durà a terme una selecció de projeccions de tallers, activitats i altres esdeveniments realitzats per les diferents associacions vinculades a la FAAOC i que formen part de l'espai que l'entitat té al canal Youtube.

De l'altra, es podrà visionar la trilogia *Objecte / Subjecte / Espai*, col·lecció d'audiovisuals editada pel CCAM que parla sobre l'artesanía a Catalunya, vista des d'una perspectiva contemporània, per obrir el debat sobre el futur del sector, tot destacant les tendències que apunten positivament cap al seu protagonisme i la seva capacitat pont entre l'art i el disseny.

Es tracta d'un enfocament per conceptes, no per tècniques, on l'important és la transversalitat de cadascun d'ells: des de l'espai col·lectiu a l'espai pròxim i a l'espai vital i personal. ■

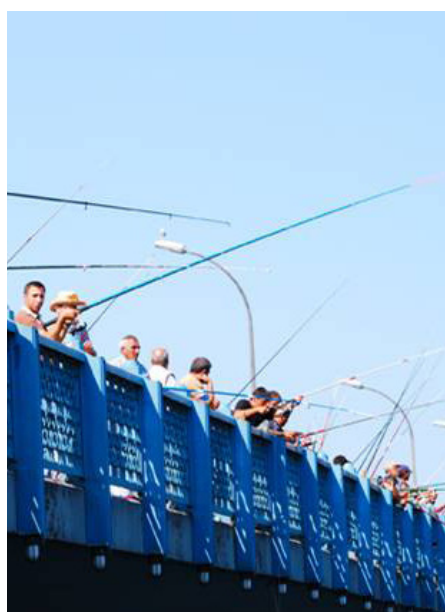
Tallers infantils i demostracions a The Craftroom

Dins l'espai FAAOC que estarà instal·lat a The Craftroom, s'organitzaran durant els tres dies diferents activitats i tallers perquè els més petits s'acostin a l'artesanía.

Divendres 30 de novembre, a les sis de la tarda, es realitzarà un taller de cuir on tots els participants podran dissenyar el seu propi braçalet amb la tècnica del ferretejat, a càrrec de l'artesana Sandra Quílez (Escola Massana i Escola d'Arts i Oficis de Vic). A continuació, a les vuit, s'organitzarà un espectacle infantil.

Dissabte 1 de desembre, a les 12 del migdia, els infants de quatre a deu anys podran escoltar el conte *El dragonet Gabinus, la bèstia de foc*. Seguidament, es faran mocadors de geganters dins el taller d'estampació, a càrrec de l'artesana Nadia Faus, estampadora del Gremi Artesà Tèxtil de Catalunya. Els infants participaran en la rua d'imatgeria festiva infantil amb gegantons, el dragonet Gabinus i capgrossos, acompanyats del so de les gralles. Per la tarda, a les quatre, podran participar en un taller de demostració de marqueteria tradicional amb el procés d'elaboració d'una safata i un quadre, a càrrec de l'ebenista Antoni Pubill, de J. F. Polo Mobles Artesans, i a les sis, l'artesà Roc Vernis Artigas organitzarà un taller d'iniciació al gravat del vidre on els participants podran dissenyar la seva idea. A continuació, a dos quarts de vuit, tindrà lloc un taller de grafit i pirogravat de la pell, a càrrec de la dissenyadora i artesana Anna Pradell i de l'artista del grafit Raül Serra. Finalment, els alumnes de l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic, dirigits per Eudald Alabau, tancaran el dia amb una performance titulada *El paisatge transformat*.

Diumenge 2 de desembre, a les 11 del matí, es podrà participar en un taller de bijuteria ecològica amb paper de diari reciclat, a càrrec de l'artesana Úrsula Tanner. A les 12, el mestre artesà Isidre Magre Devesa realitzarà un taller de talla d'alabastre i, just a continuació, a dos quarts de dues, tota la família podrà gaudir del taller de policromia d'imatgeria festiva en miniatura, a càrrec de Judith Camps, mestra artesana del Taller Gabins de Torelló. Per la tarda, a les quatre, l'artesà Jordi Illamola ens ensenyarà com crear un canelobre en el taller de forja en fred. I el punt i final de totes les activitats organitzades per als infants el posarà l'artesà Ferran Collado, membre de l'ACAV, que estarà a càrrec del taller de vidre bufat que començarà a les sis. ■

Vine a pescar talent!

Un Futur Excel·lent

Futur Excel·lent és un espai de The Craftroom on els alumnes de les escoles d'arts i oficis de Catalunya mostraran el seu projecte final a empreses, professionals i públic en general interessats en detectar els nous talents del sector artesà. Galeristes, comerciants, artesans, empresaris o fans de l'artesanía podran veure i dialogar amb els autors dels projectes finals que han merescut una nota excel·lent durant la promoció del 2011 i 2012.

Participen un total de 34 projectes excel·lents de nou escoles diferents. Futur Excel·lent neix amb la vocació de fer de pont entre l'escola i el mercat laboral per als millors alumnes de cada promoció.

Participen:

Escola Massana, Escola Municipal d'Art Arsenal, Escola Superior de Disseny i d'Art Llotja, Escola d'Art i Superior de Disseny Pau Gargallo, Escola d'Art i Disseny de Tarragona, Escola d'Art del Treball, Escola d'Art de Sant Cugat del Vallès, FDModa i Escola Municipal d'Art Gaspar Camps d'Igualada. ■

D'esquerra a dreta: Antoni Cumella, detall de la ceràmica a Villa Nurbs; Ester Luesma, vaixel·la de vidre del restaurant Koyshunka; Feliu Martín, picapedrer de la Sagrada Família; Joan Farré, arquitectura de salze.

Una professió de futur

Malgrat que l'ofici artesà és una professió encara poc reconeguda en el nostre país, la tendència actual ens fa pensar que la situació canviarà ben aviat. Parlem amb alguns dels nostres professionals més representatius a Catalunya els quals, mitjançant el seu treball i la seva visibilitat arreu del món, han aconseguit allunyar la imatge tradicional que una part important de la societat segueix tenint dels productes artesans

Antoni Cumella i Vendrell és un d'aquests artesans que ha aconseguit donar prestigi al seu ofici. Fill del també ceramista Antoni Cumella i Serret, ha col·laborat durant els últims anys amb arquitectes i, entre les seves obres més rellevants, destaca la teulada del remodelat Mercat de Santa Caterina i el Pavelló d'Espanya de l'Exposició d'Aichi.

La professió de ceramista la porta a la sang, essent la tercera generació de la seva família que s'hi dedica. Una de les claus del seu èxit, assegura,

és "haver après quins coneixements d'altres disciplines es poden aplicar a la ceràmica, fet que m'ha permès tenir una visió molt més àmplia del negoci i adequar-lo al món comercial".

Precisament, Cumella incideix en la necessitat d'una transversalitat entre diferents professions per tal d'aconseguir que l'artesania sobrevisqui en un món tan canviant com l'actual: "Cal una reinvençió constant i una evolució paral·lela amb altres professions, establint amb aquestes un contacte permanent; per tant, és molt important

que l'artesà estudiï i mantingui un vincle amb el món universitari, que viatgi, que surti i que es relacioni amb altres institucions artesanes de l'estranger".

També li ve de família a Feliu Martín i Farré, cap dels picapedrers de la Sagrada Família. Com en el cas d'Antoni Cumella, respon a la tercera generació dedicada al món de l'artesania. Lluny de la imatge habitual que es té d'un ofici com el de picapedrer, Martín i Farré afirma que hi ha una banda tecnològica que cada cop esdevé més important. "La feina de picapedrer

es basa en l'equilibri entre artesania i avenços tecnològics, essent essencial també la formació en altres àmbits com el dibuix informàtic o elements additius de peces”, assegura Martín i Farré, que creu necessària “la combinació de l'aprenentatge familiar i l'adquisició de nous coneixements molt diversos per especialitzar-se en un ofici tan complex com el de picapedrer”.

La geometria tan característica de Gaudí l'obliga a formar-se contínuament per al seu treball a la Sagrada Família. Les reunions que realitza amb altres professionals que treballen en la construcció del temple també són de gran ajuda. “Les trobades entre professionals de diferents disciplines com les que tenim a la Sagrada Família, en què ens ajuntem el picapedrer, el cap d'obra o l'aparellador que dibuixa per, entre tots, trobar solucions als problemes que sorgeixen, és molt important per tal de buscar l'equilibri entre els artesans i aquells que projecten les peces”.

Tanmateix, per ser un artesà d'èxit no és estrictament necessari tenir una llarga tradició familiar darrera. Aquest és el cas de Joan Farré, que va decidir ser cisteller perquè era un ofici que li permetia autoocupar-se, formant amb dos socis més l'empresa Pont de Querós. Amb els anys, el seu treball ha anat evolucionant fins a participar

en el projecte del Pavelló d'Espanya de l'Exposició Universal de Xangai de 2010. A més, dues de les peces de salze viu que comercialitza l'empresa s'han instal·lat al jardí de Jean Nouvel del Poble Nou de Barcelona.

Projectes, tots ells, que han necessitat també de la col·laboració estreta amb arquitectes i dissenyadors perquè es poguessin fer realitat. “Amb l'arribada de nous materials i tecnologies, alguns professionals s'havien allunyat de l'artesania, però ara ens tornem a acostar a ells, torna a estar en valor l'ofici de l'artesà perquè és qui coneix millor el material i les diferents tècniques per a la seva manipulació”, explica Farré.

Altres artesans que han obtingut visibilitat, després d'aportar una important dosi de disseny a les seves peces, són Ester Luesma i Xavier Vega, a través del seu projecte Luesma Vega. Aquests dos vidriers han aconseguit un reconeixement internacional en dissenyar la vaixel·la d'El Bulli i, tot i que tenen una línia de creació més propera a l'art, ha estat amb la realització d'objectes utilitaris com s'han donat a conèixer. Ester Luesma ho té molt clar: “Si es pensa només en la part més romàntica de l'artesania tradicional, on tots els tallers produeixen el mateix, només sobreviuran uns pocs; l'important és

Segons aquests professionals d'èxit, els oficis artesans es troben molt lluny de ser una activitat del passat. El futur d'aquests passa invariablement, però, per l'adaptació a un món canviant, la transversalitat i el contacte amb altres professions afins, així com per una important tasca de divulgació dels oficis entre els més joves

Antoni Cumella, treballant amb l'artista Frederic Amat.

Joan Farré, en plena composició artística.

Feliu Martín i Farré, treballant la pedra.

reinventar-se contínuament i fer coses noves”.

En aquest sentit, cada vegada són més els artesans que dissenyen les seves pròpies peces, més enllà dels encàrrecs o col·laboracions que puguin realitzar per a altres professionals. Ester Luesma cerca en l'anglès una paraula que defineixi el seu treball: “Amb el concepte de *design maker* és amb el que ens mostrem més identificats, ja que som, al cap i a la fi, dissenyadors capaços de fer nosaltres mateixos les creacions perquè hem après un ofici”.

L'artesanía, molt futur per endavant

Malgrat el reconeixement de molts artesans catalans en altres països i l'evolució que estan tenint els oficis en els darrers anys, encara són moltes les persones que relacionen aquest sector amb una activitat del passat. Ester Luesma assegura que, per canviar aquesta imatge, cal donar a conèixer en tots els àmbits de la societat les noves propostes que es realitzen, “començant per les escoles, perquè els nens valorin l'artesanía des de petits i

vegin una alternativa diferent a la qual dedicar-s'hi en el futur”.

Tots reconeixen que en la formació encara queda molt per fer, no només perquè la societat canviï la visió que hi ha de l'artesanía sinó perquè els joves que vulguin aprendre un ofici tinguin més facilitats. “Tot el sistema d'aprenentatge que hi havia anteriorment, en què s'entrava en un taller i s'aprenia l'ofici, s'ha perdut i s'han de buscar

fórmules perquè la persona que vulgui instruir-se pugui fer-ho sense cometre cap il·legalitat, que és el que està succeint ara”, afirma Joan Farré qui, a més de cisteller, és també el president de la Federació d'Associacions d'Artesans d'Ofici de Catalunya.

I és que, com reconeix Martín i Farré, en oficis com el seu de picapedrer falten professionals qualificats a Catalunya, fins al punt que, per a projectes

Ester Luesma i Xavier Vega, amb Ferran Adrià i Albert Raurich (Fotografia: Robert Marquardt).

com el de la Sagrada Família, han hagut de cercar-los fora. “Treballem vuit picapedrers, quatre dels quals són gallecs perquè ens va resultar molt difícil trobar-los aquí a Catalunya, de manera que un jove que realment té vocació i vol aprendre l’ofici es pot guanyar la vida perfectament”.

Però el nostre país no només necessita picapedrers, sinó que, en molts altres oficis, falten joves que vulguin dedicar-se al món artesanal. “Només a Barcelona hi ha prop de 120 esglésies i, per tant, 120 problemes futurs en què es necessitaran professionals per restaurar fustes, teulades, enteixinats..., i el dia que aquest patrimoni s’hagi de restaurar, faltará mà d’obra i gent qualificada”, conclou Martín i Farré.

Antoni Cumella també creu en la divulgació dels oficis entre els més joves, però té clar que s’ha de fer mirant al futur i no transmetent una visió nostàlgica. Tot i així, assegura que l’artesania té més valor que mai en un món tan globalitzat: “Em vaig espantar molt quan es parlava tant de la internacionalització dels mercats, però la gent es cansa que tot sigui igual a tot el món i hem d’evolucionar sense perdre la identitat tradicional i les arrels”.

Activitats com la Setmana de l’Artesania es veuen com una oportunitat per arribar a més gent, tant als joves que vulguin ser artesans com al públic en general, amb l’objectiu de donar a conèixer el que es fa a Catalunya i incentivar el consum d’aquests productes. Tot i que, com assegura Cumella, ha de servir també per afavorir “intercanvis culturals amb altres països i, d’aquesta manera, contrastar i posar en valor el nostre producte en relació amb el que es fa fora, no ens hem de limitar a mirar-nos el melic”.

Però si en alguna cosa estan tots d’acord és en què el futur de l’artesania passa per una major difusió dels seus productes i, alhora, per l’evolució i la reinvençió dels oficis. Un futur que haurà de vincular-se a altres sectors i a noves propostes, perquè les noves generacions s’assegurin la seva supervivència en el món de l’artesania. ■

«Amb els nostres treballs ens sentim lliures i gaudim, perquè cada dia el món i el nostre ofici és diferent»

Antoni Cumella i Vendrell
Ceramista

«Com artesà em satisfà fer-ho tot el millor possible ja que, en el fons, el que faig amb això és homenatjar el meu pare i el meu avi»

Feliu Martín i Farré
Picapedrer

«Cada dia és intens i diferent i, com a tot arreu, hi ha dies bons i dolents però es viu intensament i s’ha d’estar sempre al peu del canó»

Joan Farré i Oliver
Cisteller

«Ens agrada el repte que suposa trobar solucions per a les idees que t’has proposat i crear peces sempre diferents unes de les altres»

Ester Luesma i Xavier Vega
Vidriers

L'argent de les estrelles, al Centre d'Artesania Catalunya

El recinte acull una exposició d'argent escocès amb la participació d'importantes personalitats internacionals, així com una mostra de creacions realitzades en tallers del Poble Sec

Què tenen en comú Sean Connery, Ewan McGregor i Alexander McQueen? Que tots ells són uns apassionats del disseny i l'artesanía en els objectes. El Centre d'Artesania Catalunya, al carrer Banys Nous de Barcelona, inaugura, amb motiu de la Setmana d'Artesania, una exposició on ells i d'altres personalitats prenen protagonisme.

Serà el 27 de novembre a les set de la tarda quan s'obri al públic la mostra *Silver of the Stars*, una col·lecció d'argent escocès contemporani creada per deu dels millors orfebres d'Escòcia en col·laboració amb deu personalitats internacionals, entre elles Sir Sean Connery, Ewan McGregor i Alexander McQueen. S'exposarà juntament amb la col·lecció *Millennium Collection for Bute House*, una col·lecció contemporània d'argent utilitzada als actes oficials del primer ministre escocès celebrats a la seva residència oficial d'Edimburg. Aquesta exposició s'ha mostrat en diferents països del món i serà la primera vegada que es podrà veure a l'Estat espanyol.

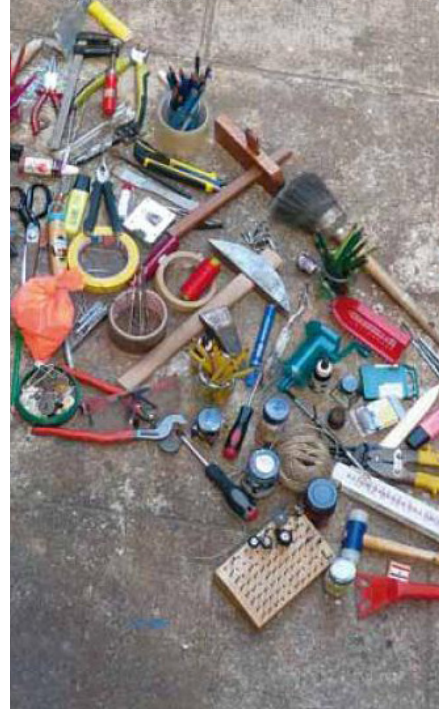
D'altra banda, el 28 de novembre s'inaugurarà també, amb la col·laboració de Barcelona Activa, l'exposició *Creat al barri 2011-2012*, una selecció del treball fet pels 19 tallers artesans del barri del Poble Sec de Barcelona que han participat en aquest projecte, en col·laboració amb diferents dissenyadors de productes. Amb motiu de l'exposició estan programades diverses visites guiades als tallers i *workshops*. ■

SILVER
OF THE
STARS

**CREAT
AL BARRI
2011-2012
Treball
als barris
POBLE SEC**

Del 24/11/12 al 20/01/13
Artesania Catalunya
Banys Nous, 11
Barcelona

OFF Setmana: activitats paraleles d'arreu de Catalunya

Podeu trobar tota la informació sobre les activitats artesanals que es faran arreu de Catalunya en el marc de la Setmana d'Artesania a l'agenda cultural de l'Àrea d'Artesania del CCAM.

Veure agenda

Exposicions *Drets Humans i Emocions*.
Fins al 30 de novembre, a l'Associació
Ceramistes de Catalunya.

Exposició *Un jardí singular*.
Fins al 3 de març, al DHUB Museus.

Expositors The Craftroom

- [ba_ro] Estudi Ceràmic (Ceràmica) • ACAV (Vidre)
- Altés Artesania (Patchwork) • Ana Delia (Ceràmica)
- Anna Juan (Joieria) • Anna Puig Joies (Joieria) • annavalldaura (Complements tèxtils) • Apart Edicions (Gravat) • Art en Seda (Complements tèxtils) • Artesania en Cuir OEA (Pell) • Artesencial (Tèxtil) • Aziz Escola Taller de Joieria (Joieria) • Bufallums (Paper cartró) • Ceràmica Planas Marquès (Ceràmica) • Ceràmica Refractarius (Ceràmica) • Ceràmica Roser Oter (Ceràmica) • Ceràmiques Emili Matas (Ceràmica) • Concha Blanch (Complements tèxtils) • Condesita Barcelona (Complements tèxtils) • Desedamas (Complements tèxtils) • Elisenda Santacreu Joies (Joieria) • Elomi (Ceràmica) • Escultura de Cuir (Pell) • FAAOC (Demostracions d'Ofici) • Ferraz Marqueteria (Marqueteria) • Fili Plaza Barcelona (Escultura) • Finlàndia (País convidat) • Florenci Andreazini (Picapedrer) • Fusteria i Ebenisteria Alvaro (Ebenisteria) • Futur Excel·lent (Escoles d'Art i Ofici) • Gemma López (Joieria) • Introart (Multidisciplinar) • Ivet Bazaco (Ceràmica) • J. F. Polo Mobles Artesans a Mida (Ebenisteria) • Joieria Artesana A. S. (Joieria) • Joieria Ayuso (Joieria) • Jové Tèxtil (Complements tèxtils) • Kimu (Ceràmica) • La Lluna en un Cove (Paper cartró) • Labicha Creativa (Complements tèxtils) • Ludojoc (Joguines) • M. Dolors - Estudi Tèxtil (Complements) • M. Teresa Rosell (Joieria) • Maku-Maku Hats (Barrets) • Marina Grafeuille (Complements tèxtils) • Max i Evins (Bijuteria) • Mirta Luca (Joieria) • Momo (Complements tèxtils) • Nadia Faus (Complements tèxtils) • Nanoniano (Tèxtil) • Neus Objectes Il·lustrats (Il·lustració) • Nina Pawlowsky (Barrets) • Núria Saloni (Joieria) • Nutopia by Núria Torrente (Joieria en vidre) • Or i Ferro (Joieria) • Otro Mundo Bcn (Joieria) • Peanuts and Nuts (Tèxtil) • Randes (Puntes al coixí) • Regal Cerámica Artesán (Ceràmica) • Rosa Tejada Joies (Joieria) • Singular (Gravat) • Som Naturals (Tèxtil) • SoZo Disseny (Escultura) • Talla de Fusta Joan Montero (Talla de fusta) • Taller Bugambilia (Ceràmica) • Tass Joies SCP (Joieria) • Teresa Pallarès Casals (Cera) • Thehandmadethings (Tèxtil)

setmana d'Artesania de Catalunya

THE CRAFT ROOM

Del 30 de novembre
al 2 de desembre
de 2012

Fira Barcelona

Pavelló 8

Recinte firal de Montjuïc
(accés per Pl. Espanya)

ACCÉS GRATUÏT
FREE ENTRANCE

SHOWROOM

VENDA
DEMOSTRACIONS
EXPOSICIÓ

www.ccam.cat

**Generalitat
de Catalunya**